

TEMA

Formació superior i intel·lectualitat

El Primer Congrés Universitari Català fou una trobada en què bona part de la intel·lectualitat catalana d'inicis del XX celebraren a Barcelona del dia 31 de gener al 2 de febrer de 1903 per a tractar de l'organització d'una universitat catalana autònoma.

Ara fa 121 anys del Primer Congrés Universitari Català

♦ Jordi Casassas Ymbert *

A finals del segle XIX, el regeneracionisme espanyol (amb impuls especial de la Institución Libre de Enseñanza) va convocar diversos congressos universitaris per impulsar la reforma d'una institució aleshores fonamentalment caduca. A Catalunya, el catalanisme també es va preo-

cupar pel tema i veus tan autoritzades com la de l'arquitecte i professor Lluís Domènech i Montaner van demanar una Universitat autònoma i catalana per quan Catalunya «sigui mestressa dels seus recursos». Dintre del seu intent de conformar una obra de govern, el catalanisme va impulsar el Primer Congrés Universitari Català, que es va inaugurar el 31 de gener del 1903. L'interès amb el qual es va rebre la iniciativa queda demostrat pels 1280

inscrits, pel relleu dels principals ponents i per la vivor dels debats, alguns dels quals van

aparèixer en la premsa catalanista. No obstant això, els estaments de poder de la Universitat oficial van fer tot el possible per boicotejar la iniciativa; començant pel mateix rector, Rafael Rodríguez Méndez, republicà lerrouxista el fill del qual va ser el fundador del Real Club de Fútbol Español.

Veient la dificultat de la reforma que proposaven el catalanisme va crear l'estructura paral·lela dels Estudis Universitaris Catalans, amb professors de gran relleu, que encara durant el franquisme va mantenir de forma clandestina l'alternativa d'una formació superior catalana. El Primer Congrés va mantenir viva la reivindicació permetent la convocatòria d'un Segon Congrés, l'abril del 1917, on s'acordaren les bases de l'autonomia universitària que es posaria en pràctica durant la Segona República.

* President de l'Ateneu Barcelonès

TEMA

Un altre tipus de contaminació

Les curses descontrolades de motos i també alguns cotxes per les carreteres de la Serra de Tramuntana no només suposen una major despesa de combustible, sinó que també generen una important contaminació acústica. Ni en parlem de la inseguretat viària que provoquen.

La Serra de Tramuntana, malmenada pels motoristes

♦ Josep Bernales *

La Serra de Tramuntana està patint un problema greu de convivència arran dels repetits actes incívics, renouers i perillosos d'alguns motoristes i, darrerament, automobilistes amb cotxes d'alta gamma. Aquest problema, lluny de ser nou, preocupa més que mai per la impu-

nitat que mostren aquests brúscs capbuits de tubs trucats, a més d'un desvergonyit menyspreu cap a l'autoritat que hauria d'assegurar la vigilància i el compliment de la llei.

De cap manera aquests atacs afectaran la declaració de la Serra com a patrimoni mundial. La feina feta pels nostres avantpassats que, al llarg de segles d'esforç i perseverança, varen modelar el paisatge amb marjades, síquies, fonts, qa-

nats, i molts altres tresors patrimonials que li donen aquest valor universal excepcional, no és tan fàcil d'embrutar. Ara bé, el patrimoni viu de la Serra, les persones que fan avui en dia que continuï essent un paratge que els nostres avantpassats van convertir, de forma harmònica i sostenible, en habitable i productiu, es comencen a cansar d'una situació que va camí d'enquistar-se.

La imatge que la Serra pugui ser un circuit de curses descontrolades no és tolerable. Si continuem així acabarem tenint un patrimoni només de pedres, fals i postís, no el patrimoni viu que els seus homes i dones, dia a dia, mantenen i cuiden amb el seu esforç el que és un paisatge cultural únic en el món.

La responsabilitat correspon a les diferents institucions competents, però és evi-

dent que ostenta el màxim deure qui té la capacitat reguladora i sancionadora. És la DGT qui ha de posar els recursos necessaris, sense que hagin de fer res extraordinari, simplement han de fer complir la llei. Tenen llarga experiència en fer-ho en altres àmbits. Sols s'ho han de proposar.

* Cap de Servei Tècnic del Consorci Serra de Tramuntana

TEMA

Un bé superior

La història de la humanitat està plena de moments en què els governants han optat per arribar a acords que suposaven, com a mínim, oblidar-se d'algunes accions fetes en contra de l'estat per tal de garantir un bé superior: la convivència de tots.

Perdons de llei

♦ Josep Maria Buades *

A deien els romans allò de *summum ius, summa iniuria*, o sigui, que l'aplicació taxativa de la llei pot dur a conseqüències injustes. Si a això li afegim la dita popular del «temps tot ho cura», entendrem que la prescripció sigui des de l'edat antiga una via per al perdó d'il·lícits comesos en el passat. La prescripció

encara avui salva la pell de polítics corruptes i de ciutadans que han evadit impostos. Però el temps també pot afectar el patrimoni dels individus, com en el cas de la usucapió, que dona la propietat d'un bé pel seu simple ús de bona fe, encara que no hi hagi prova documental.

L'indult suposa perdonar la pena a un reu en concret. Apareix fins i tot a l'Evangeli, quan Ponç Pilat, tot i rentar-se les mans, considera excessiva la pena de mort per la simple predicació de doctrines que els

jueus més ortodoxos consideren equivocades. Per desgràcia, el poble de Jerusalem prefereix que s'atorgui el perdó a un delinquant comú (Barrabàs) que a un pres de consciència (Jesús).

L'amnistia va més enllà. Consi-

dera que per al bon funcionament de la societat és millor girar pàgina. No és exactament un perdó, sinó una invitació a l'oblit. Les més conegudes són les amnisties polítiques, però també n'hi ha d'altres. Per exemple, les amnisties fiscals, decretades quan es considera que és millor per a l'economia que afloren lliurement (o pagant una petita multa) grans quantitats de diners negres o amagats en paradisos fiscals. També va ser semblant a una amnistia la decisió que va prendre el govern de Rodríguez Zapatero de concedir el permís de residència i treball a milers d'estrangers que residien a Espanya sense papers. En aquest cas, la decisió política es va basar en la pau social i en l'afavoriment de la integració dels nouvinguts. Ni en un cas ni en l'altre es va exigir als amnistiats que, en contrapartida, demanassin perdó.

* Doctor en Història